



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **Svmmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum**

Tertiæ Partis Volumen Secundum

**Thomas <von Aquin, Heiliger>**

**Romæ, 1619**

Vtrum fuerit conuenienter instituta? 2

**urn:nbn:de:hbz:466:1-38725**

Abrahā accepit circumcisiōnē tamquam signaculū fi dei. Vnde & per circumcisiōnē antiqui aggregabatur collegio fidelium . Vnde manifestum est , quod circumcisiō fuit præparatoria ad baptismum , & præfiguratiua ipsius, secundum quod antiquis patribus omnia in figuram futuri contingebant (vt dicitur 1. Cor. 10. ) sicut & fides eorum erat de futuro .

Ad primum ergo dicendum, quod circumcisiō habebat similitudinem cum baptismo, quantum ad spirituales effectum baptismi . Nam sicut per circumcisiōnem auferebatur quædam carnalis pellicula, ita per baptismum homo expoliatur à carnali conuersatione .

Ad secundum dicendum, quod protectio columnæ nubis, & transitus maris Rubri, fuerunt quædam figuræ nostri baptismi, quo renascimur ex aqua significata per mare Rubrum, & Spiritu sancto significato per columnam nubis. Non tamen per hæc fiebat aliqua professio fidei, sicut per circumcisiōnem. Et ideò prædicta \* duo erant tantum figuræ, & non sacramenta. Circumcisiō autem erat etiam sacramentum præparatorium ad baptismum : minus tamen expresse figurans baptismum, quantum ad exteriora, quam prædicta . Et ideò Apostolus potius fecit mentionem de prædictis, quam de circumcisiōne .

\* In ista solutio. et in arg.

In corp. art.

407

1. 2. q. 102

2. 5. ad 1.

et q. 103.

2. 1. ad 3.

et 4. d. 1.

ar. 2. q. 4.

c. 9. q. 2.

ar. 1. q. 3.

per tot.

\* ar. præc.

Ad tertium dicendum, quod baptismus Ioannis fuit præparatorius ad baptismum Christi, quantum ad exercitium actus : sed circumcisiō quantum ad professionem fidei, quæ requiritur in baptismo, sicut dictum est \* .

#### ARTIC. II.

*Vtrum circumcisiō fuerit conuenienter instituta ?*

Ad secundum sic proceditur . Videtur, quod circumcisiō fuerit inconuenienter instituta . Sicut enim dictum est \*, in circumcisiōne fiebat quædam fidei professio . Sed à peccato primi hominis nullus unquam saluari potuit, nisi per fidem passionis Christi, secundum illud Roman. 3. Quem proposuit Deus

pro-

propitiatorem per fidem in sanguine ipsius. Ergo statim post peccatum primi hominis circumcisio institui debuit, & non tempore Abrahæ.

¶ 2 Præterea, In circumcisione homo profitebatur obseruantiam veteris legis, sicut in baptismo proficitur obseruantiam nouæ legis. Vnde Apost. dicit Galat. 5. Testificor omni homini circumcidenti se, quoniam debitor est vniuersæ legis faciendæ. Sed legalis obseruantia non est tradita tempore Abrahæ, sed magis tempore Moyfi. Ergo inconuenienter instituta est circumcisio tempore Abrahæ.

¶ 3 Præterea, Circumcisio fuit figuratiua & preparatiua baptismi. Sed baptismus exhibetur omnibus populis, secundum illud Matth. vlt. Euntes docete omnes Gentes, baptizantes eos. Ergo circumcisio nõ debuit institui, vt obseruanda tantum ab vno populo Iudæorum, sed ab omnibus populis.

¶ 4 Præterea, Carnalis circumcisio debet respondere spirituali, sicut figura figurato. Sed spiritualis circumcisio quæ fit per Christum, indifferenter conuenit vtrique sexui: quia in Christo Iesu non est masculus neque fœmina, vt dicitur Galat. 3. Ergo inconuenienter est circumcisio instituta, quæ competit folis maribus.

SED contra est, quòd sicut legitur Gen. 17. Circumcisio est instituta à Deo, cuius perfecta sunt opera.

RESPONDEO dicendum, quòd (sicut dictum est\*) circumcisio erat preparatoria ad baptismum, in quantum erat quædam professio fidei Christi, quam etiam nos in bapismo profiteamur. Inter antiquos autem patres primus Abraham promissionem accepit de Christo nascituro, cum dictum est ei Genes. 22. In femine tuo benedicentur omnes gentes terræ. Ipse etiam primus se à societate infidelium segregauit, secundum mādaturum Dei dicentis sibi, Egredere de terra tua, & de cognatione tua. Et idèd cõuenienter circumcisio fuit instituta in Abraham.

Ad primum ergo dicendum, quòd immediate

N 3 post

art. prec.

post peccatum primi parentis, propter doctrinam ipsius Adæ (qui plene instructus fuerat de diuinis) adhuc fides & ratio naturalis in tantum vigeat in homine, quod non oportebat determinari hominibus aliqua signa fidei & salutis: sed vnusquisque pro suo libito fidem suam aliquibus signis preestabatur. Sed circa tempus Abrahæ, diminuta erat fides, plurimis ad idololatriam declinantibus: obscurata etiam erat ratio naturalis per augmentum carnalis concupiscentiæ vsque ad peccatum contra naturam. Et ideo conuenienter tunc & non ante, fuit instituta circumcisio, ad profitendum fidem, & ad minuendum carnalem concupiscentiam.

Ad secundum dicendum, quod legalis obseruantia tradi non debuit nisi populo iam congregato: quia lex ordinatur ad bonum publicum, vt in secunda parte dictum est\*. Populus autem fidelium congregandus erat aliquo signo sensibili, quod est necessarium ad hoc, quod homines in quacumque religione aduentur: sicut Aug. dicit\* contra Faust. Et ideo oportet prius institui circumcisionem, quam lex daretur. Illi autem Patres, qui fuerunt ante legem, familias suas instruxerunt de rebus diuinis, per modum paternæ admonitionis. Vnde & dominus dicit de Abraham, Scio quod præcepturus sit filiis suis, & domui suæ post se, vt custodiant viam Domini.

p. 2 q. 90.  
ar. 2.

li. 19. c. 11  
in fi. 10. 6

Ad tertium dicendum, quod baptismus in se continet perfectionem salutis, ad quam Deus omnes homines vocat, secundum illud 1. Timoth. 2. Qui vult omnes homines saluos fieri. Et ideo baptismus omnibus populis proponitur. Circumcisio autem non continebat perfectionem salutis, sed figurabat ipsam vt fiendam per Christum, qui erat ex iudæorum populo nasciturus. Et ideo illi soli populo data est circumcisio.

Ad quartum dicendum, quod circumcisio instituta est, vt signum fidei Abrahæ, qui credidit se patrem futurum Christi sibi repromissum. Et ideo conuen-

nien-

nienter solis maribus competebat. Peccatum etiam originale, contra quod specialiter circumcisio ordinabatur, a patre trahitur, non a matre: ut in secunda parte dictum est \*. Sed baptifinus continet virtutem Christi, qui est vniuersalis causa salutis omnium, & remissionis omnium peccatorum.

ARTIC. III.

*Utrum ritus circumcissionis fuerit conueniens?*

**A**D tertium sic proceditur. Videtur, quod ritus circumcissionis non fuerit conueniens. Circumcisio enim (sicut dictum est \*) fidei quædam professio est. Sed fides in vi apprehensiuæ existit, cuius operationes maximè apparent in capite. Ergo magis debuit signum circumcissionis dari in capite quam in membro generationis.

¶ 2. Præterea, Ad usum sacramentorum assumimus ea, quorum est communior usus: sicut aquam ad abluendum, & panem ad reficiendum. Sed ad incidendum cõmunius utimur cultello ferreo quam petri- no. Ergo circumcisio non debuit fieri cultello petri- no.

¶ 2. Præterea, Sicut baptifinus instituitur in remedium originalis peccati, ita etiam circumcisio: si- cut Beda dicit \*. Sed baptifinus non differtur vsque ad octauum diem (ne pueris periculum damnationis immineat propter originale peccatum, si nondum baptizati decedant), quandoque etiam traditur baptifinus post octauum diem. Ergo circumcissioni nõ de- buit determinari octauus dies, sed debebat quandoq; præueniri, sicut etiam quandoque tardabatur.

SED contra est, quod Roman. 4. super illud, Et signum accepit circumcissionis, determinatur in glossa \* prædictus circumcissionis ritus.

**R**ESPONDEO dicendum, quod (sicut dictum est \*) circumcisio quoddam fidei signum est, institutum à Deo, cuius sapientiæ non est numerus. Determinare autem conuenientia signa, est sapientiæ opus. Et ideo concedendum est, quod ritus circumcissionis fuit conueniens.

N 4 Ad

1. 2. q. 81.  
a. 5. ad 2  
¶ ar. 1.  
ad 2.

408

4. d. 1. q. 2  
ar. 3. q. 1.  
et a. 3. q.  
2. ¶ 3. et  
10. 7. le. 2  
col. 5. ¶  
Ro. 4. le. 2  
co. 3.  
\* a. 1. ¶  
2. huius  
quæst.

*In ho. cir-  
cumcis in  
ter princ.  
¶ me in  
ho totius  
anni re-  
peries.*

*in gl. ord.  
sup. illud  
S. gnæ ac-  
cepit cir-  
cūcissionis  
art præc.  
huius q.*